

Çocuk Eğitiminde Yapılan Hata:Kıyaslama

Her aile çocuğunun hayatın her alanında güzel özellikler göstermesini arzu eder. Çevresindeki insanlara karşı sergilediği davranışlarda, giyim kuşamında, yürümesinde, konuşmasında kısacası her alanda çocuklarının kendi bekledikleri, hayal ettikleri gibi olmasını ister.

Anne-babanın çocuktan “iyi” ve “başarılı” olmasını beklemesiyle onu kendi zihnindeki kalıplara uygun olduğunu düşündüğü kişilerle kıyaslayarak çocuğun zor durumda bırakılması aynı şey değildir.

Kıyaslama çocuk eğitiminde en sık yapılan hatalardan biridir. Anne-babalar çocuklarını zihinlerindeki çocuk kalıbına uygun başka çocuklarla kıyaslayarak –belki de onları motive ettiklerini düşünerek- faydalı olmaktan çok zarar vermektedirler. Çünkü gerek derslerdeki başarısı gerekse diğer özellikleri başkalarıyla kıyaslanan çocuk mutsuz olacaktır. Bu durumda çocuklar, kardeşini, arkadaşlarını kıskanabileceği gibi ayrıca ailesi öğretmenleri ve çevresiyle ilişkileri bozulabilir. Sürekli başkalarıyla kıyaslanan çocuk, çevresine karşı olumsuz tepkiler geliştirebilir. Ailesine karşı gizli bir nefret besleyebilir. Kıyaslama hem anne-babayı hem de çocuğu olumsuz etkileyen bir durumdur. Aile çocuğunun yetersiz olduğu düşüncesine kapıldığı için onu kıyaslarken çocuk ise sevilmediği, değerli olmadığı fikrine kapılacaktır.

O, Sizin Çocuğunuz...

Çocuğun yetişmesinde, davranışlarının gelişmesinde en büyük etken anne-babadır. Çocuğu anne-baba şekillendirir. Çocuklar birçok özelliklerini gerek kalıtım yoluyla gerekse doğum sonrası taklit ve öğrenme yoluyla anne-babalarından almaktadır. Çocuğunu sürekli başkalarıyla kıyaslayan anne-babalar çocuğun sahip olduğu “iyi” ya da “kötü” özelliklerin kaynağının kendileri olduğu ve bir şekilde bu özelliklerin ortaya çıkmasında pay sahibi oldukları gerçeğini unutmamalıdır. Eğer çocuk istenilenin dışında davranışlar sergiliyorsa ona sürekli başkalarını örnek göstermek yerine en başta anne baba çocuğa doğru model olmalı ve örnek davranışlar sergilemelidir.

Öte yandan sürekli kıyaslanan bir çocuk bir müddet sonra kendisi de kıyaslama yapmayı öğrenecektir. Kendisine anne-babası tarafından “sen neden başkaları gibi değilsin” denildiğinde çocuk “peki siz neden başka anne-babalar gibi değilsiniz?”, “başkasının anne-babası şunları yapıyor, siz neden yapmıyorsunuz” vb. tepkiler verecektir. Nasıl anne- baba çocuğu zihinlerinde oluşturdukları kalıplara sokmaya çalışıyorsa, çocuk da

anne-babasını kendi zihninde oluşturduğu kalıplara göre değerlendirmeye başlayacaktır. Böyle bir durum da aile içinde çatışmaları arttıracaktır.

Ben Senin Zamanındayken...

“Senin sahip olduğun imkânların yarısına sahip olsaydım şimdiye kadar profesör olmuştum”, “Biz, köy de mum ışığıyla ders çalışarak bu hallere geldik, senin hiçbir eksiğin yok”, “Biz, defteri kalemi zor buluyorduk, sana bilgisayar aldık, dershaneye gönderiyoruz hâlâ başarılı değilsin” tarzı cümleler anne-babalar tarafından çok kullanılmaktadır. Çocuklarının sahip olduğu imkânları kendi dönemlerinin imkânsızlıklarıyla kıyaslamakta ve kendilerine göre gayet masum paylaşımlarda bulunmaktadır. Ancak bu tarz konuşmaların çocuğun kendini yeteriz görmesine ya da daha fazla sınav kaygısı yaşamasına neden olacağı aşikârdır. Her dönem kendi şartlarında, her birey kendi gelişimi içinde değerlendirilmeli, beklentiler ona göre şekillenmelidir.

Her Birey Özeldir ve Değerlidir...

Her birey çok özel ve çok değerlidir. Herkes bu dünyaya çok farklı yeteneklerle donatılarak gelmiştir. Anne-babanın çocuklarının başkaları gibi olmasını istemek yerine onun sahip olduğu yetenekleri fark edip, ortaya çıkarmaya çalışmaları çok daha faydalı olacaktır. Her çocuğun –tek yumurta ikizi bile olsalar- farklı birer değer olduğu gerçeğinden hareketle onları belli kalıplara sokup, kendimize göre bir arkadaşı gibi olmasını istemek yerine kendilerini geliştirmeleri için fırsatlar sunmak, kendilerini ifade etmelerini sağlamak çok daha faydalı olacaktır.

Her çocuk olduğu gibi değerlendirilmeli ve kendi sahip olduğu yeteneklerine göre beklentiye girilmelidir. Elimizde olanları düşünmek ve onları değerlendirmek, olmayanları düşünüp onlarla vakit kaybetmekten çok daha akıllıca bir çözüm yoludur. Çocuğunuzu “o” olduğu için sevin ve ona gerçekten “o” olduğu için değer verin.

“Abraham Lincoln senin yaşındayken” dedi babası oğluna,

“Okula gidebilmek için her gün 10 mil yürüyordu.”

“Gerçekten mi?” dedi çocuk ve ekledi: “Tamam fakat, O senin yaşındayken Başkandı!”

JOE CLARO